

Tytuł zadania;

Element (moduł) Rządowego Programu „Rozwoju edukacji na obszarach wiejskich w latach 2008-2013” pn;

„Kształcenie umiejętności społecznych i życiowych, kształtowanie właściwych relacji w kontaktach międzyludzkich”.

Cel modułu programowego:

Niniejszy program ma pomóc młodemu pokoleniu, pochodzącemu z terenów wiejskich w nabyciu umiejętności psychospołecznych dla osiągnięcia przez nią satysfakcjonującego życia. Umiejętności te pozwalają na poznanie samego siebie, swoich możliwości i ograniczeń, decydują o możliwości świadomego i rozsądnego kierowania własnymi wyborami, podejmowania decyzji, a także są warunkiem budowania dobrych relacji z otoczeniem. Mają pomóc młodym ludziom rozwiązywać swoje problemy, budować poczucie własnej wartości, a także aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym i kulturalnym swego środowiska.

Do podstawowych rodzajów umiejętności życiowych należy (WHO, 2003):

- 1. Komunikacja i umiejętności interpersonalne:** komunikacja werbalna i niewerbalna; negocjacje, asertywność; wspieranie, budowanie empatii; współpraca i praca w grupie;
- 2. Podejmowanie decyzji i krytyczne myślenie:** gromadzenie informacji; ocena różnych rozwiązań problemu, z uwzględnieniem przewidywania konsekwencji dla siebie i społeczeństwa; analiza wpływu wartości i postaw na motywy działania swoje i innych.
- 3. Kierowanie sobą:** budowanie poczucia własnej wartości; samoświadomość w zakresie własnych praw, postaw, wyznawanych wartości, mocnych i słabych stron; określanie celów, samoobserwacja i samoocena; kierowanie emocjami (radzenie sobie w gniewem, lękiem, stratą), radzenie sobie ze stresem (zarządzanie czasem, pozytywne myślenie, techniki relaksacyjne).

Priorytety programowe.

- Kształtowanie podstawowych umiejętności życiowych, szczególnie w zakresie komunikowania się, krytycznego i twórczego myślenia oraz budowania poczucia wartości młodego pokolenia.
- Wspieranie harmonijnego rozwoju dzieci i młodzieży poprzez kształtowanie zainteresowań, uzdolnień, umiejętności, rozwijanie talentów i twórczości młodego pokolenia oraz umiejętności uczestniczenia w kulturze. Organizowanie wycieczek edukacyjnych do instytucji kultury, obiektów turystycznych i innych miejsc związanych z programem, połączonych z warsztatami kształcenia umiejętności artystycznych, naukowych, turystycznych młodego pokolenia.
- Wspieranie aktywności i inicjatyw dzieci i młodzieży na rzecz społeczności szkolnej (placówkowej, środowiskowej), w tym szczególnie działań wolontariatu.
- Promowanie autorskich programów inspirujących młodzież do działań na rzecz środowiska lokalnego (w tym szczególnie przygotowanych przez młodzież).
- Przygotowanie materiałów z zakresu kształtowania różnorodnych umiejętności młodego pokolenia (życiowych, artystycznych, naukowych, turystycznych), niezbędnych do przeprowadzenia i kontynuowania programu.
- Upowszechnienie dobrych praktyk współpracy szkół, placówek, organizacji pozarządowych, w zakresie realizowanego programu.

Beneficjenci programu:

Uczniowie pochodzący z terenów wiejskich*.

Realizatorzy programu:

1. Organy prowadzące:
 - szkół wymienionych w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
 - placówek oświatowo – wychowawczych (pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, międzyszkolne ośrodki sportowe, ośrodki politechniczne, ogniska pracy pozaszkolnej, ogrody jordanowskie, pozaszkolne placówki specjalistyczne oraz szkolne schroniska młodzieżowe) wymienionych w art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,

2. organizacje pozarządowe wymienione w art. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- które zgłoszą swój udział w konkursie ofert na programy kształtujące umiejętności życiowe dzieci i młodzieży szkolnej pochodzącej z terenów wiejskich szkół.

Procedura dofinansowania programów

1. Wyłonienie programów, na które zostanie przyznana dotacja, odbywa się w drodze konkursu, ogłoszonego przez wojewodów.
2. W ogłoszeniu o konkursie określa się:
 - a. rodzaj programów podlegających dofinansowaniu oraz priorytety, jakie będą brane pod uwagę przy rozstrzygnięciu konkursu,
 - b. kwotę środków przeznaczonych na dofinansowanie programów w ramach limitu środków przyznanych danemu województwu,
 - c. kryteria dofinansowania programów,
 - d. kryteria wyboru programu,
 - e. termin rozstrzygnięcia konkursu,
 - f. wzór wniosku o dofinansowanie programu,
 - g. termin, miejsce i sposób składania wniosków.
3. Wnioski składane przez podmioty ubiegające się o dofinansowanie powinny zawierać:
 - a. pełną nazwę i adres podmiotu ubiegającego się o dofinansowanie,
 - b. termin realizacji programu,
 - c. miejsce realizacji,
 - d. formę realizacji,
 - e. opis, cel i uzasadnienie programu,
 - f. informację o współrealizatorach programu,
 - g. harmonogram realizacji programu,
 - h. kalkulację kosztów z uwzględnieniem:
 - minimum 10 % wysokości środków własnych (w formie wkładu finansowego, rzeczowego lub osobowego**),
 - źródeł finansowania,
 - wysokości dofinansowania, o jaką ubiega się podmiot,
 - struktury dochodów i wydatków.
 - i. planowane formy oceny założonych efektów,
 - j. informację, że zadanie nie jest dofinansowane z innych środków publicznych lub środków Unii Europejskiej.
4. Wojewoda powołuje zespół do oceny wniosków, zwany dalej „zespołem”. W skład zespołu wchodzi co najmniej 3 osoby, w tym co najmniej po jednym przedstawicielu wojewody i kuratora oświaty.

5. Zespół opracowuje kryteria oceny wniosków, uwzględniające wymagania określone przez Ministra Edukacji Narodowej.
6. Zespół ocenia złożone wnioski pod względem formalnym, merytorycznym i finansowym, uwzględniając w szczególności:
 - a. spełnienie wszystkich wymogów formalnych określonych we wzorze wniosku,
 - b. wartości edukacyjne, poznawcze i wychowawcze,
 - c. zasadność zaplanowanych kosztów ze szczególnym zwróceniem uwagi na oszczędność kalkulacji kosztów.
7. Na podstawie oceny wniosków zespół przygotowuje listę dofinansowanych programów, wraz z wysokością przyznanego dofinansowania, uwzględniając wielkość środków przekazanych wojewodzie na dofinansowanie programów, w ramach limitu środków dla danego województwa.
8. Wojewoda ogłasza listę realizatorów, którzy otrzymają dofinansowanie, wraz z wysokością przyznanego dofinansowania.
9. Podmioty, którym przyznano dofinansowanie, podają do publicznej wiadomości informację o otrzymaniu i wysokości dofinansowania oraz zakresie dofinansowanych zadań.
10. Dofinansowanie na realizację ww. programów przyznaje wojewoda w formie dotacji celowej.
11. Łączna kwota dotacji przyznanych przez wojewodę nie może przekraczać wysokości środków będących w dyspozycji wojewody, przeznaczonych na dofinansowanie ww. zadania.
12. Wojewoda występuje do Ministra Finansów o zwiększenie budżetu o kwotę przewidzianą na realizację zadania.
13. Minister Finansów przekazuje wojewodzie środki na kształcenie umiejętności społecznych i życiowych, kształtowanie właściwych relacji w kontaktach międzyludzkich, w jakiej jest planowane udzielenie dofinansowania, uwzględniając limit środków dla województwa.
14. Podmioty realizujące zadania sporządzają sprawozdanie merytoryczne i finansowe ze zrealizowanego programu oraz przekazują je wojewodzie w terminie do dnia 15 stycznia 2009 r.
15. Wojewoda, do dnia 15 lutego 2009 r., przekazuje ministrowi właściwemu do spraw oświaty i wychowania sprawozdanie merytoryczne i finansowe z realizacji zadania.

Sposób realizacji i finansowanie programu

Resortem przygotowującym i koordynującym program jest Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Koordinatorem programu na szczeblu wojewódzkim jest wojewoda, realizujący zadanie przez kuratora oświaty.

Program będzie finansowany ze środków budżetu państwa oraz środków własnych jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych.

Na realizację programu przeznaczona jest 4,5 mln zł z budżetu państwa na 2008 rok, ze środków zaplanowanych w rezerwie celowej nr 35 budżetu państwa „Dofinansowanie Narodowego Programu Stypendialnego”.

Minister Edukacji Narodowej przedstawi propozycję podziału środków na poszczególne województwa (proporcjonalnie do liczby uczniów w danym województwie) i prześle ją Ministrowi Finansów oraz wojewodom do dnia 31 lipca 2008 r.

Wojewodowie ogłoszą konkursy na programy uwzględniające założenia i priorytety Ministerstwa Edukacji Narodowej a także określą terminy składania wniosków oraz terminy ogłoszenia wyników konkursów na programy.

Jednostki samorządu terytorialnego lub organizacje pozarządowe złożą przygotowane programy do wojewodów.

Wojewodowie wystąpią do Ministra Finansów o zwiększenie budżetu o środki niezbędne na realizację programu.

W przypadku niewykorzystania całości środków zaplanowanych dla województwa przez Ministra Edukacji Narodowej, wojewodowie mogą ponownie ogłaszać konkursy w ramach limitu przyznanych środków.

Wojewodowie, do dnia 31 października 2008 r. prześlą Ministrowi Edukacji Narodowej informację na temat wysokości środków zaangażowanych w realizację programu w 2008 r.

Zasady przyznawania i rozliczania środków z realizatorami programu określają wojewodowie.

Realizator programu sporządzi sprawozdanie merytoryczne i finansowe z jego realizacji i prześle je wojewodzie.

Wojewodowie prześlą Ministrowi Edukacji Narodowej zbiorczą informację merytoryczną i finansową o zrealizowanych programach, uwzględniając w niej:

- 1) liczbę uczniów korzystających z programu
- 2) informacje o realizacji zadania (jakie programy zrealizowano, jakie cele osiągnięto, czego nie udało się zrealizować, wnioski dotyczące realizacji programu)
- 3) informację o wykorzystaniu dotacji (kwota dotacji, wykonanie, ewentualnie zwrot)

Podmioty realizujące program

W realizacji programu uczestniczą:

- 1) na poziomie administracji rządowej - Minister Edukacji Narodowej;
- 2) na poziomie administracji rządowej w województwie:
 - a) wojewoda,
 - b) kurator oświaty;
- 3) na poziomie jednostek samorządu terytorialnego:
 - a) urzędy gmin, starostwa powiatowe, urzędy marszałkowskie,
 - b) szkoły, placówki oświatowo – wychowawcze,
 - d) organizacje pozarządowe.

* Za obszary wiejskie uznaje się tereny położone poza granicami administracyjnymi miast i miasta do 5 tys. mieszkańców, w których nie ma szkół ponadgimnazjalnych kończących się maturą.

**Do wkładu osobowego bezpośrednio związanego z realizacją zadań programu zalicza się pracę wolontariuszy przeliczoną według stawki odpowiadającej rynkowej cenie, którą należałoby zapłacić zatrudnionej osobie. Praca wolontariusza może zostać wliczona jako środki własne, jeżeli:

- 1) wolontariusz jest świadomy charakteru swojego udziału w realizacji programu (tzn. swojego nieodpłatnego udziału);
- 2) wolontariusz nie jest beneficjentem końcowym programu;
- 3) zdefiniowany został rodzaj pracy wykonywanej przez wolontariusza.

Za wkład osobowy uważa się również wydatki bezpośrednio związane z realizacją programu ponoszone na:

- 1) wynagrodzenia osób realizujących zadania programu wraz z obowiązującymi składkami na ubezpieczenia społeczne;
- 2) delegacje osób realizujących projekt;
- 3) obsługę administracyjną programu.

Jako wkład rzeczowy bezpośrednio związany z programem rozumie się:

- 1) sprzęt biurowy (w tym koszty amortyzacji i wynajmu) używany wyłącznie do realizacji zadań programu (jeśli sprzęt używany jest także do innych zadań należy wskazać odpowiednią proporcję użycia);
- 2) udostępnienie pomieszczeń i obiektów, w których będzie realizowany program (pomieszczenia szkolne, sale, świetlice, obiekty sportowe, itp.) proporcjonalnie do czasu korzystania i wykorzystywanej powierzchni;
- 3) udostępnienie środków transportu rozliczonych według rzeczywistego wykorzystania na realizację zadań programu (koszt paliwa, wynagrodzenie kierowcy, amortyzacja pojazdu);
- 4) sprzęt niezbędny do realizacji zadań programu (np. sprzęt sportowy, sprzęt audiowizualny, książki, sprzęt muzyczny, przybory malarskie).